

DOMOVINA

izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četri leta 2 kroni; ista naj se pošilja Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Občeslovensko obrtno društvo v Celju.

„Kje je naša moč“, se vprašujemo danzadnevom Slovenci, kje je oni temelj, na katerega naj si zgradimo svojo bodočnost? — Daleč so se zmotili oni, ki so stavili vse nade le v naše kmetско ljudstvo, daleč, pravimo, zato, ker so si zgradili svoje zlate gradove na temelj, ki še ni goden za težko stavbo. Naše kmetско ljudstvo je treba šele vzgojiti, seveda ne povsod, kajti tuptam je tudi ono že probujeno, dovzetno za narodnostne težnje. Družace pa je z našim obrtnim stanom. Obrtnik je splošno obraženejši od kmetovalca, on je v večji dotiki z inteligentnejšimi sloji, življenjski pogoji mu dajejo večjo priliko za samoizobrazbo, vobče obrtnik je mnogo dovzetnejši za ideje izven njegovega lastnega delokroga, kakor pa kmetovalec. Ako še posebej promatramo slovenskega obrtnika, moramo reči, da je, tudi oni na deželi, mnogo naprednejši od kmetovalca. Izučil se je morda sic - doma na kmetih, ali želja po nečem boljšem ga je vlekla v svet, kjer mu je njegova prirodna nadarjenost odprla pogled v vse druge razmere, kakor pa vladajo na kmetih. In kaj naj porečemo o slovenskem obrtniku v naših trgih in mestih. Tu je obrtništvo odločilni činitelj vsega javnega življenja, oni srednji sloj, ki tvori skoraj neopazljivo prehod od zgoraj nizdoli, sloj, ki tvori pravzaprav naše meščanstvo, sloj, s katerim mora računati narodna politika v prvi vrsti.

Slovensko obrtništvo je v sedanjih razmerah oni temelj, na katerega se more z zaupanjem graditi stavba slovenske prihodnosti. Ni torej čuda, da se posebno pri nas na Štajarskem goji v zadnjem času vedno intenzivnejše misel združitve obrtnih slojev v svrbo njihove okrepitve in z njo zvezane, globoko v narodni napredek

posegajoče delotvorne sile. V našem obrtništvu je dosedaj še zakopan lep del energije slovenskega naroda, kateri je treba le odpreti vhod na skupno torišče, da nastopi potem kot neomajljiva falanga v bojne vrste. In začelo se je že z delom v tej smeri; daj Bog, da bodo uspehi vredni truda.

V slogi je moč, v neslogi propad, — pravi pregovor, in to je bridko čutilo tudi slovensko obrtništvo. Kar posameznik nikdar ne doseže, je možno trdni zvezi, kjer deluje eden za vse, vsi za enega, — slovensko obrtništvo je občutilo potrebo stanovske organizacije.

Kakor je v drugih ozirih Celje središče spodnještajarskega Slovenstva, je tudi v tej zadevi stopilo na čelo skupni akoji.

Že dolgo vrsto let obstoječe „Občeslovensko obrtno društvo v Celju“, ki pa je zaradi raznih neprilik do lanskega leta takorekoč le životarilo, se je v zadnjem času krepko povzdignilo in začelo s pripravami za občo organizacijo slovenskega obrtništva. Društvo stoji na najširši podlagi in more vstrezati vsem zahtevam slovenskega obrtnika. Seveda je odvisno od obrtnikov samih, da bo društvo moglo vršiti svojo nalogo, kajti le tedaj, ako se člani trdo oklenijo društva, le tedaj bo mogoče doseči cilje, za katerimi stremi društvo — vsestranska okrepitev slovenskega obrtništva.

Prošlo soboto se je vršil društveni občni zbor. Gotovo bo zanimalo vsakega slovenskega obrtnika, ako obširneje poročamo o tem občnem zboru, kajti razmere so skoraj povsod enake, ali pa vsaj podobne; iste težave, ki težijo celjskega obrtnika, težijo tudi njegovega tovariša po drugih krajih naše Štajarske, ali kakor bi rekli slovenske obrtnike pač žuli čevelj povsod na istem kraju.

Občni zbor je otvoril predsednik g. Peter Kostić pozdravil navzoče in dal besedo društve-

nemu tajniku, da poroča o društvenem delovanju v preteklem letu. Tajnik g. Strupi poroča sledeče:

Društvo šteje 58 udov. Društvene zadeve so se razpravljale v 15 odborovih in 5 odsekovih sejah. Najboljši dokaz, koliko zaupanje se stavi v društvo, je pač to, da je dobil odbor tekom leta razun ustmenih vprašanj nad 250 dopisov. Odbor je posredoval pri nastavljanju slovenskih obrtnikov. V štirih slučajih se mu je to posrečilo, v dveh se pa zgodi v najkrajšem času. Ravnotako je posredoval odbor in sicer uspešno v večih slučajih pri davčni oblasti zaradi nalaganja davka. Člani in nečlani društva so se obračali na odbor za nameščanje pomočnikov in učencev, s čimer se je večinoma lahko vsestransko ustreglo. Učenci so večinoma iz Hrvatskega in gospodarji so prav zadovoljni z njimi. V zadevi petrogradske vseslovenske razstave je odbor razvil živahno delovanje, da se je udeleži čim več slovenskih obrtnikov. Ker se je pa razstava prenesla na poznejši čas, se je to delo začasno opustilo. V zadevi ustanovitve denarnega zavoda, ki bi dajal društvenim članom na vknjižene, neplačane račune konsumentov do primerne visokosti posojila ali podpore, se je storilo vse mogoče, toda vsled nastalih zaprek se ni moglo doseči zaželjenega uspeha. Toda stvar se ni opustila, temveč bo društvo vedno stremilo za tem, da si po nasvetu „Pomagajte si sami in Bog vam bo tudi pomagal“, da si ustanovi denarni zavod, ki bo v malih razmerah lahko pomagal društvenikom iz slučajne zadrege. Društveni odbor je nadalje naprosil slovenske državne poslance, da naj delujejo na to, da se bo čim prej izdelal obrtniški zakon, po katerem bo obrtništvu omogočen napredek. Društvo je vkljub slabemu gmetnemu stanju vendar večkrat pomagalo društvenikom s podporami in posojili. Glede zaupnega shoda slovenskih obrtnikov je društveni odbor

LISTEK.

Modre lučice.

Maksim Gorkij. — Prevel E. Olgin.

Naslednje povesti sem slišal ob morskem obrežju pri Akjermanu v Besarabiji.

Nekč zvečer, ko je bila že dnevna vinska trgatav končana, je stopalo nekaj Moldavcev, s katerimi sem skupaj delal, proti morskemu obrežju, le jaz in starka Izegril sva zaostala v prijetni senci vinske trte in molče gledala na tleh ležeč, kako so se izgubljale silhouete odhajajočih v temni nočni megli in temnikastem zelenju.

Pojoč in smejoč se so šli — možje — bronaste barve, močnih brk in z gostimi kodri doli do ram, v kratkih jopičih in širokih hlačah; žene in deklice — vesele, vitke kot jelke, temnomodrih oči — tudi bronaste barve. Svileno mehke temne lase so imele razvezane in v toplem lahmem vetriču, ki se je z njimi poigraval, so zasveneli zdaj pa zdaj vanje vpleteni novci. V enakomernih sunkih je vel veter, vendar se je nekaterikrat zdelo, kakor da je nekaj nevidnega preskočil: potegnil je silneje in vzpihal črne

lase, da so se fantastično vili krog glav. In nekako čudne in bajnostne so postale ženske vsled tega. Vedno dalje in dalje so odhajale od naju in noč in fantazija ste nama jih ustvarjali vedno lepše.

Nekdo je igral vijolino — neka deklica ga je spremljala v mehkem altu; smeh se je začul — in v domišljiji so postali vsi ti glasovi kita pisanih trakov, plapolajočih nad temnimi postavami v megli odhajajočih ljudi.

Zrak je bil napolnjen ostrega vonja morskega in vlažnega izpuhtevanja zemlje, katero je pravkar pred večerom porosil lahen dež. Še sedaj so se podili pod nebom mogočni, čudno oblikovani oblaki semintja; tukaj mehki kot oblaki dima, modro-sivi in pepelnato-modri, tamkaj — nagromadeni, čudnih oblik, skalovju enako, temno-črni in temno rujavi. Prijazno se je svetlikalo skozi majbne presledke temnomodro nebo, posuto z zlatimi zvezdami. In vse to — glasovi in vonj, oblaki in ljudje — je bilo bajno, krasno, vendar žalostno, kakor začetek čudovite pravljice. Vse je bilo tako krasno in harmonično, pa kakor zadržano v svojem razvoju in umirajoče: premalo ropota, živahnega zvočnega ropota, ki postaja vedno jačji, močnejši; a ta tukaj je bil le slab, ponehal je, popolnoma utihnil oddaljuoč

se in se zopet oživel v žalostnih tožbah o nečem, mogoče o sreči, ki je tako nestanovitna in tako slučajna.

Vse to sem opazoval in čudne fantastične želje so mi vstale v srcu: rad bi se spremenil v prah, da bi me veter razpihal na vse strani; rad bi se zlil kot topla reka po stepi tja do morja in kot opalno barvana meglica vzpuhtel k nebu; rad bi ves ta čarobni večer napolnil s seboj in jaz sem bil žalosten, ne da bi vedel, zakaj.

„Čemu nisi šel z njimi?“ me je vprašala zdajci starka Izegril v ruščini.

Dolgo življenje ji je sključilo in uklonilo telo, in solzne so bile njene črne oči in motne. Suh glas ni vibriral, temveč škripal je, kakor da govori starka s kostmi.

„Ne maram“, sem ji odvrnil na njeno vprašanje.

„Ah! To ste Rusi vendar čudni ljudje! Tako mračni in demonski! Naše mladenke se vas boje — in ti si vendar mlad in močan.“

Mesec je vzbajal. Polna je bila njega obla in krvavordeča in zdelo se je, da se je dvignila iz naročja te širne stepe, ki je v svojem življenju zavžila toliko človeškega mesa in popila toliko krvi in ki je gotovo radi tega postala tako

storil vsa pripravljala dela in bo tudi naprej zbiral gradivo, o katerem bi se na shodu moglo obravnavati. Žalibog pa se kaže i v Celju samem in tudi zunaj vse premalo zanimanja za ta veljavni shod. Društvo je pripravljeno ugoditi vsem tozadevnim željam in daje radovoljno vsa pojasnila. Treba je le več zaupnosti. Kdor hoče imeti kaj koristi od vsega dela, naj se zaupno obrne na društvo, ki mu bo gotovo rado po močnosti ustreglo.

Blagajnik gosp. Terček poroča o denarnem stanju društva. — Dohodkov je imelo društvo 1104 K 62 v, stroškov pa 1061 K 73 v, torej preostanka 41 K 89 v. Društveno imetje znaša 664 K 47 v, ki se je pomnožilo v preteklem letu za 305 K. Posojene vsote so zavarovane z mejnjami. Sicer se pa denar posojuje na kratke obroke in je ta posojila smatrati bolj za podpore nego posojila. Računi se odobre.

Po § 15. društvenih pravil se po žrebu določi 5 odbornikov, ki izstopijo iz odbora. Izrečani so bili gg.: dr. Dečko, Hočevnar, Kmecl, Kregar in Zabukošek. Pri sledeči volitvi so bili nato izvoljeni gg.: dr. Dečko, Hočevnar, Jošt, dr. Janko Sernec in Zabukošek.

Občni zbor je nato naložil odboru, da naj zopet premotriva ustanovitev denarnega zavoda, kajti stvar je tako potrebna, da je želeli ugodne rešitve v najkrajšem času. Zadeva je toliko važna, da bi bilo vredno razpravljati o nji tudi na obrtniškem shodu.

Nadalje se je razvila živahna debata o gestu „svoji k svojim“. Ostro se je grajalo postopanje občinstva, posebno boljših slojev, ki vzlic temu, da imajo na razpolago iste predmete, iste dobrote in iste cene pri slovenskih obrtnikih, pa vzlic temu redno zahajajo v protinarodne trgovine, v protinarodne delavnice. Ako ne kupujejo svojih potrebščin ravno na mestu pri protinarodnih ljudeh, si jih pa naročajo iz Dunaja, Gradca itd., dasiravno jim narodni obrtniki nudijo iste stvari in večkrat še cenejše kot drugi. Pa ne samo to. Saj se prigodi tuptatam, da v resnici kak slovenski obrtnik proda odjemalcu predmet, ki ni najboljši, ali največkrat je temu krivo, da je i on dobil slabo blago za dobro, da bi namenoma prodajal slabo za dobro, to se pač redko kedaj zgodi. Ali občinstvo tu meri z vse drugo mero. Pri Nemcu je vse dobro, Slovenec je pa v takem slučaju „goljuf“, katerega je treba opravljati na cesti, v gostilni in bogve kje še povsod, da se mu odvzame dobro ime in ž njim delo in zaslužek. V odpravo teh neznosnih razmer posluje v obrtnem društvu poseben odsek, na katerega naj se i odjemalci i obrtniki zaupno obračajo. Odsek bo opozoril občinstvo na pravo pot, pa tudi obrtnika, ako je v resnici kaj zakrivil. Tudi to bi bil predmet za obrtniški shod, saj vladajo iste razmere povsod, ne samo v Celju.

Glede obrtniškega shoda je predsednik poročal, da se delajo pridno priprave. Časa določiti

še ni mogoče, ker stvar še ni popolnoma dozorela in od zunaj še ni pravega zanimanja. Pač pa se bo takoj, ko bodo vsi pogoji tu, določilo vse natančneje, da bo potem mogoče res stvarno obravnavati in tudi kaj doseči, da ne bo ostalo vse le na papirju, v resnici pa nič.

Po rešitvi še nekaterih notranjih društvenih zadev manjše važnosti, je zaključil predsednik občni zbor s ponovnim pozivom na udeležnike, da naj se trdno oklenejo društva, ki jim bo le tedaj moglo podajati one koristi, katerih se na dejajo od njega.

Kakor je torej videti, živi celjsko obrtno društvo živahno življenje. Lepe cilje si je postavilo in deluje z vsemi močmi, da bi jih tudi doseglo. V prvi vrsti mu je seveda na tem ležeče, da oživetvori misel o združenju vsega slovenskega obrtništva na Spodnjem Štajarskem. Ker so torej ti cilji važni ne le za obrtništvo samo, temveč v največji meri za splošni na predek celokupne slovenske stvari, je pač dolžnost vseh v to poklicanih činiteljev, da pomorejo društvu, da bo čim prej doseglo svoj namen. Krepko organizovano slovensko obrtništvo bo najmočnejša opora našemu boju za pravice slovenskega naroda v naši od vrha do tal ponemčurjeni kronovini. To bo ona falanga, na katero se nam bo lahko opirati vsak čas, to bo oni temelj, na katerega bomo lahko zgradili boljšo slovensko bodočnost. Komur je torej mar napredek slovenskega naroda, naj stori svojo dolžnost.

V spomin

Albinu Schwingerju,

župniku pri Sv. Miklavžu,

† dne 20. svečana 1904.

Omnes eodem eogimur.

Horacij.

V kratkem bi spet Ti svoj god praznoval veselo med znanci,

kakor si ga praznoval petdeset in devet let, toda usodin ukaz odločil je letos inače:

Tebe poslala je smrt v groba tihotnega mir; žitelji morajo tja, kjer vlada pod zemljo trohnoba, kjer dolgi spanec je kralj, kjer ni več mesta skrbem;

Tebe poklical je Bog za dobo še čile krepkosti, ko bi lahko nekaj let njemu še delal na čast.

Blagi pokojnik! Tvoj mar je storil veliko za ljudstvo,

vedno mu pravo pot, ki je najboljša, kazoč. Tvojih posebnih vrlin bo dolgo spominjal se narod, ki Te je ljubil gorko, Tebi je vdan bil gorko, ki Te je ljubil tako, kakor vrli sin ljubi očeta, ki je že žrtvoval mnogo let njemu v korist. Kakor ponavlja se cvet mnogokrat na sadnem drevesu,

sladki sad nam nudeč, kadar jesenski je čas; tako ponavljala bo se do Tebe ljubezen župljanov.

močna in bogata. Igljaste sence so od listja padale na naju, kakor mreža so pokrivalo mene s starko in trepetale. Ob levi so se podile po stepi oblakov sence, ki jih je luna prodirala s svojim modrikastim svitom in napravila svetlejše in prozorneje. Glasovi od morja so komaj segali do naju: sedaj je tožila vijolina, zopet se je zasmejala mladenka, zapel je mladenič v mehkem baritonu in vse to se je družilo z enakomernim udarjanjem valov ob morski breg.

„Glej, glej tja, Laza!“

In pogledal sem tja, kamor je kazala starka s svojo tresočo roko: sence so begale tam, veliko jih je bilo in ena med njimi, temnejša in gostejša od ostalih, je hitela hitreje in bolj pri tleh kakor sestre.

„Saj ni nikogar!“ sem opomnil.

„Manj vidiš kot jaz, starka. Glej, ono temno tam, ki hiti po stepi.“

In zopet sem pogledal, a ni bilo drugega kot one sence.

„To je vendar senca! Čemu mu praviš Laza?“

„Ker je; postal je sedaj že kot senca. Tisoč let že živi, solnce mu je osušilo telo, kri in kosti in veter jih je razpihal. Glej, kaj vse lahko Bog stori s človekom radi njegove ošabnosti.“

„Povej, kako je bilo“ sem prašal v slutnji, da bom čul eno izmed onih krasnih, v stepi vzrojenih pravljic.

„Mnogo tisoč let je že minolo od onega dogodka. Tam daleč za morjem proti solnčnemu vzhodu je dežela velikanske reke in tamkaj ima vsak drevesni list in vsaka bilka toliko sence, kolikor je človek rabi, da se obvaruje pred soln cem, silno pripekajočim.“

Tako bogata je ona dežela.

Mogočno ljudstvo je živelo tamkaj; mnogo čred je imelo in moč in junaštvo je kazalo na lovu na divje živali. In po končanem lovu so pili, prepevajoč razne pesmi in šaleč se z mladenkami, lepšimi od ognja.

Nekoč — pri neki pojedini je bilo — pa se je zgodilo nekaj čudovitega. Izpod neba je planil orel med nje in odnesel v sinje višave mladenko, črnolaso in ljubko, noči podobno. S pušicami so streljali možje za njim, a brez uspeha so zopet padle na tla. In potem so šli deklice iskat, pa je niso mogli najti, in pozabili so jo, kakor se na svetu itak vse pozabi.“

Starka je vzdihnila in umolknila. Njen hripav glas je zvenel, kakor da se oglašajo v njenih prsih v spominih oživljena stoletja. In

ko naših vnukov bo broj delal sred vinskih goric.

V hladni gomili pokój Ti bodi večno plačilo, bodi plačilo za trud, ki si ga tukaj imel.

B. Flegerič.

Celjske in štajarske novice.

— Igra „Legionarji“ se je morala valed nastalih zaprek preložiti na nedeljo 13. marca. — „Celjsko pevsko društvo“ tem potom pozivlja vse sodelujoče, da se redno udeležujejo vaj za to igro, da bo uprizoritev takšna, kakor jo igra zasluzi.

— Prst božji. Malo je manjkalo, da celjski Nemci in nemškutarji niso znoreli od samega veselja, ko se je izvedelo, da je v celjskem okrajnem zastopu znani Kosem poneveril denar. Nemški mogotec dr. Jabornegg je ob ti priliki mislil, da je že kar postal kak nemški bog, kateremu boče vsa moč naenkrat v roke prišla, ter bodo po njegovem mnenju slovenski prebivalci okraja tako zabiti, da bodo odslej naprej zaupali samo Nemcem in nemčurjem. Izbral je pa bil dr. Jabornegg baje že kar bodočega tajnika za okrajni zastop, če bi njegove vojniškim in teharskim primerne volilne mahinacije izvajale nemčurjem zmago. Toda prst božji se je pokazal. Zadnje dni se je po Celju splošno razširila govorica in je tudi že dokazano, da je temu baje tako prebrisanemu in modremu nemškemu odvetniku vsled nezadostnega nadzorstva in prevelikega zaupanja njegov uradnik poneveril mnogo tisočakov „šparkasinega“ denarja ter ž njimi pobrisal, Bog ve kam. Hudomušni ljudje pravijo, da je dr. Jabornegg menda baš tega Tenglerja določil za bodočega nemškega tajnika celjskega okrajnega zastopa. Toda menda se je Tengler v bližini dr. Jabornegga prepričal, da stvar nikakor ni gotova, ter je rajši vzel tam, kjer se mu je že zdaj ponudila ugodna prilika, mesto da bi počakal, da ga Nemci počaste s svojim zaupanjem pri blagajni okrajnega zastopa. Tudi dr. Jaborneggov zvesti pristaš J Rakusch, največji izmed celjskih „Nemcev“, ima baje smolo s svojimi zvestimi. Govori se, da je bilo v njegovi trgovini mnogo pokradeno in ubogi Rakusch rafinirano ogoljufan v tem času, ko so ti gospodje mislili, da bodo Slovence v žlici nemške vode potopili. Mi oba okradena gospoda odkritorčno pomilujemo, obenem pa naše nemške prijatelje opozarjamo, da njihova besna škodoljnost morda vendar ni na mestu. Prst božji!

— Celjski Nemci so imeli na pepelnice sredo v hotelu „Stadt Wien“ svoj „Hering-schmaus“. Kakor pravi „vahtarca“, je bila dvorana polna do zadnjega kotička. Radi verjamemo, saj je ravno ta najzadnji kotiček izpolnjeval poslovođa prve slovenske tvrčke v Celju s svojo družino. Heil!

— Sline se jim cedijo, namreč celjskim nemčurjem po slovenskem denarju. Nemški „Ge-

morje se je pridružilo, pripovedujoč eno izmed onih, na njegovih obrežjih nastalih legend.

„Vendar po dvajsetih letih se je vrnila slaba in izmučena in neki mladenič je stopal poleg nje, krasen in krepak kot ona pred dvajsetimi leti. In ko so jo vprašali, kje je bila, je povedala, da jo je orel odnesel tja v gore in tamkaj ž njo živel kot s svojo ženo. Ta ž njo, ta je njegov sin, je dejala; očeta ni več: ko je postajal slab in so ga moči zapuščale, se je dvignil še enkrat visoko v sinje višave, sklenil peruti in padel med skalnate pečine, padel in se smrtnonevarno ranił.“

In vsi so občudovalno zrlj v njegovega sina in videli so, da ni nič boljši od njih, le oči se mn bile mrzle in ponosne kot kralju ptičev. In ko so govorili ž njim, jim je odgovarjal, če je ravno hotel, ali pa je molčal, in ko so prišli starešine ljudstva, je govoril z njimi kot s svojimi vrstniki. In to jih je razžalilo. Imenovali so ga pušico z nenabrušeno ostjo, in povedali so mu, da jih tisoč njemu enakih časti in se jim pokorj in dva tisoč toliko starih kakor on. A z drznim pogledom v očeh jim je odvrnil, da njemu enakih sploh ni; naj jih že vsi časte — en jih se boče in noče. In razsrdili so se in rekli:

werbebund* je imel svoj občni zbor. In temu „Gewerbebandu“ gre slabo, zelo slabo. Ako se pomisli, koliko vpitja je bilo lani z njihovim obrtniškim shodom, katerega se je udeležilo celih 13 $\frac{1}{2}$ oseb, bi človek mislil, da imajo ti ljudje vsaj v blagajni nekaj; ali vsa njihova glorijska je obstajala v 1350 K dohodkov in 1167 K stroškov, torej borih 200 kronic več denarnega prometa kakor slovensko obrtno društvo v Celju, katero se ima boriti z vsemi mogočimi zaprekami, dočim se nemško društvo od vseh strani podpira. In kaj je padlo v glavo tem špekulantom na slovenski denar. Avgusta meseca naj bi se priredila neka razstava, seveda s pomočjo „organizacije obrtnikov v alpskih deželah“. Ta organizacija bo stala na popolnoma gospodarski podlagi in se ne bo vmešavala v politiko?! toda načelno bo poslovni jezik te organizacije nemški! Iz vseh krajev se baje oglašajo obrtniki za pristop, celo iz „najbolj črnih“ in celo iz Kranjske. Glasilo te organizacije je „Grazer Tagblatt“. — No, pa recite, da ti gospodje ne umirajo samega hrepenenja po slovenskih groših. Torej celo po Kranjskem love na svoje limanice ljudi, ki so toliko neumni, da jim verjamejo. Hm, Celje in nemško društvo, ki se ne vmešava v politiko, to se sploh ne da pomisliti, torej je vse zatrjevanje v tej zadevi naravnost smešno Slovenskih doneskov se jim hoče, da bi z njimi okrepili svoja omajana stališča. Že edino to dejstvo, da je omazani graški „Tagblatt“ društveno glasilo, zadostuje, da mora vsak Slovenec obrniti brbet temu društvu. Sicer se pa iz cele zadeve prav jasno razvidi, da celjskim posilinemškim obrtnikom že sedaj pretresa bodoči slovenski obrtni shod kosti in mozeg.

— **Poneverjenja in tatvine pri „Nemcih“**
Ko je malovredni Kosem bil zasačen, da je poneveril pri okrajnem zastopu celjskem velike vsote, nastal je takov vrišč in takovo moralno razburjenje po celim nemštvu, zlasti pri Nemcih in nemškutarjih na Spodnjem Štajarskem, da bi moral človek misliti, pri Nemcih se kaj takega nikoli ne pripeti, se nikoli ni pripetilo, se sploh pripetiti ne more; slavili so nemško poštenost, kakor berač svojo raztrgano malho. Tej nemški poštenosti hočemo zanaprej posvečevati posebno pozornost, da bode slovenski svet videl, kako je „poštenost“ razširjena med Nemci in nemškutarji. — 1. Vsem je dobro v spominu, kako je nemški odličnjak in „Ehrenmann“ Mravlagg, brat „slavnega“ nemškega odvetnika dr. Mravlagga, prej kompanjona dr. Jabornegga v Celju, sedaj v Mariboru, poneveril in pokradel nemški posojilnici v Št. Lenartu čez 70.000 K. Ali ni to bila „eine wackere That?“ — 2. Dne 23. februarja t. l. je bila seja pri graški trgovski in obrtni zbornici, kjer se je v tajni seji gospodom svetnikom naznanilo, da je uradnik Henrik Förster malenkost 3476 K poneveril, potem popihal. Zbornica je enoglasno izrekla svoje mnenje, da ne kontrole, ne sekretarijata niti senca kakega

očitanja ne zadene, ter se je obema izrazilo popolno zaupanje! — Sreča, da ta zbornica ni slovenska, ampak nemška. Ko bi bila slovenska, tulilo bi vse noč in dan, da je vsega krivo slovensko predstojništvo, katero naj vso zgubo takoj poplača. — 3. Nemškemu odvetniku dr. Jaborneggu v Celju poneveril in ukradel je njegov nemški uradnik Tengler okoli 3800 K. Nemci so svoj čas dajali post festum dr. Sernecu tako pameten nasvet, zakaj ni on sam osebno vedno hodil na davkarijo po denar, pa se to ne bi zgodilo. Zakaj pa tega niso svetovali sicer res strašno bistrournemu g. dr. Jaborneggu, da bi vedno sam nosil v svojih poslih denar okolu, mesto da pošilja svoje uradnike, ki mu meni nič, čeravno so Nemci, kradejo? Dr. Jabornegga še torej celo pri njegovem lastnem denarju lahko oskubijo. Kaj bi šele bilo, če bi on s tujim denarjem opravljal? — 4. Pri najhujšem zagrizencu, sicer iz slovenske rodovine haloške izhajajočemu Nemcu Juliju Rakuschu so tudi „Nemci“ uslužbenci pridno kradli. O vsotah se še ne ve natanko. Pa nemški tički so že pri okrožnem sodišču v kletki. Kako da Rakusch ni koj hudo delcev staknil, predno so svoje „hasnovito“ delo začeli, ko so Nemci tako bistrourni, da pri njih ni mogoče, da bi jih kdo opeharil in okradel?

— **Poslovenjenje državnih železnic.** Groza navdaja sušmarje okrog „vahtarčnega“ uredništva, lasje jim vstajajo po koncu, pot jim lije s čela, skratka — bati se je, da jih ne zadene kap. In zakaj vse to? Ker je ravnateljstvo državne železnice v Beljaku ustreglo davni želji slovenskega prebivalstva na Gorenjskem in predstavilo obče znanega nemškonacionalnega hukača, načelnika postaje na Jesenicah, nekega Wieserja na Gornje Štajarsko. „Vahtarčni“ velem seveda iz tega sklepa na „poslovenjenje“ državnih železnic, ker je prišel na Wieserjevo mesto „ein windischer Beamte“, o katerem pa „vahtarčni“ duševni reveži trdijo, da ni sposoben za to odgovorno mesto. Jesenice so po „vahtarci“ — razcvitajoč se nemški industrijski kraj. Nemški? No nekaj nemških pritepencev je res tamkaj, ki so prišli s trebuhom za kruhom v naše kraje in so se preobjedli slovenskega kruha, ali vzlic temu so Jesenice še vedno slovenska vas, bolj slovenske kakor Celje nemško. Da se je torej pomaknilo človeka, ki je ves čas svojega bivanja na Jesenicah delal le zdražbo med prebivalstvom, v kraje kamor spada, je znamenje poslovenjenja državnih železnic. Smešno. Kaj neki bo šele rekla „vahtarca“, ko se bo na velenjski in rogaški železnici uvedla dvojezičnost, kajti to se mora zgoditi v najkrajšem času. To bo vpitja in zabavljanja, ali pomagalo ne bo nič. Sicer je že enkrat nekaj pisala v tej zadevi, ali zdelo se nam je le, kakor da bi pes zavilil, ko se mu stopi na rep. No, saj so pa naši nemčurji res potrebni, da se jim končno vendarle pokaže, da je konec njihovemu vla-

danju. Ravnateljstvo državnih železnic se pač malo zmeni za „vahtarčne“ izbruhe.

— **Vabilo.** Dne 3. marca 1904 ob 3. uri popoldne vrši se v hotelu „Strauss“ v Celju skupščina podpisane zadruga. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika o zadnji skupščini. 2. Poročilo načelnika. 3. Polaganje računa za leto 1903. 4. Razni predlogi. Pri tej skupščini zamoglo se bode pri vsakem številu došlih udov veljavno sklepati. Zadruga trgovcev v celjski okolici, dne 18. svečana 1904. Načelnik Jos. Polanc.

— **Iz Št. Petra v Sav. dolini.** Veselica požarne brambe, katera se je vršila na pustno nedeljo v gostilni pri Žganku v Št. Petru. Bila je dokaj dobro obiskana. Vidi se, da se slovensko kmetsko občinstvo dokaj zanima za svoje res napredujoče gasilno društvo. Tudi vrla požarna bramba iz Latkove vasi nas je počastila s svojim prihodom, za kar se ji izreka srčna hvala. Da smo pogrešali več naših sosedov, kateri bi bili udeležbo pri naši veselici lahko podvojili, je dokaz, kakšno navdušenje imajo za dobro, pošteno stvar. Ti pa požarna bramba šentpeterska le s takim delovanjem naprej v pomoč bližnjemu in v čast domovini!

— **Na Gorici v Savinski dolini** se je na pustno nedeljo, dne 14. svečana t. l. na korist javni šolski narodni knjižnici priredila gledališka predstava in sicer se je predstavljala del veselo igre „Doktor Vsezna in njegov sluga Štipko Tiček“. Predstava je dobro uspela, vzbujala je mnogo smeha in obilo zabave. Žal, da je ves popoldan lilo, vsled česar ni bil obisk ljudstva tako mnogoštevilen kakor drugokrat, vendar je bilo mnogo več udeležnikov, nego jih je bilo ob tako neugodnem vremenu in slabih potih pričakovati.

— **Od Savine.** Dne 17. t. m. ponesrečil se je v vsej Gorenji Savinski dolini poznan veleposestnik Ignacij Zavolovšek, po domače Ampoh iz Okonine. Pozno zvečer je šel v veliki temi, zadel se ob neki drog, ki se mu je zapilil v trebuh. Ponesrečenec je omedlel, a čez nekaj časa ga je vzdramil dež, ki je tačas hudo lil. Komaj se je privlekel do bližnje hiše. Drugi dan se je peljal v ljubljansko bolnišnico, kjer bode najbrž operiran. Želimo zavednemu narodnjaku kmalu okrevanje!

— **Narodnjaki slovenski!** Často se zgodi in sicer zadnji čas vedno gostejše, da pridejo v naše slovenske kraje nemški komedijanti, „tausendkünstlerji“, igralci itd. Pri nas prirejajo predstave in druge svoje burke, ter prav pridno pobirajo naš denar, četudi pozneje zabavljajo, „über die dummen Windischen“. Ravnoisti dajo nemška vabila, pustijo jih natisniti na ogle hiš, ter kličejo k sebi „neumne Slovence“, da jim prinesejo svoje grošičke. Na večer se nabere v dotični gostilni polno poslušalcev, ki pa se ne rekrutirajo iz preprostega nezavednega ljudstva, ampak iz — slovenske inteligence. Čuj in strmi svet! — Kje na svetu je še kaj takega mogoče? Naj

„Med nami nima prostora, naj gre, kamor mu je drago“. Nasmehnil se je in šel — k lepi mladenki, ki ga je neprestano opazovala, tja je šel in objel jo je. A bila je hči enega izmed starešin, ki so ga sodili. Zavrnila ga je torej iz strahu pred očetom, čeprav je bil lep. Zavrnila ga je in hitela proč, a on jo je udaril tako, da je padla; in stopil ji je na prsi, da je kri brizgnila iz ust; zastokala je, se vila kakor kača semintja in izdihnila.

Ia vsi, ki so to videli, so strahu okame neli; prvič je bila pred njihovimi očmi umorjena ženska. Dolgo so molčali motreč deklico, ležečo v krvi, na pol odprtih očih in krvavih ust, in zahtevajočo maščevanje za se napram njemu, ki je stal poleg nje, eden proti vsem, hladen in tako ponosen, da ni upognil glave, temveč takorekoč zahteval kazni za svoj zločin. In potem so ga zgrabili in zvezali in ga pustili tamkaj ležati, uvidevši, da je prenavadno, če ga takoj umore, in zanj tudi prav nič poniževalno in da jih tudi nezadovoljuje“.

Noč je prihajala; postajala je globokejša, temnejša in polna čudovitih, nenavadnih glasov, fantastična. Izpod vinske trte se je glasilo čičanje čvrčkov, po stepi so zadoneli zdajpazdaj melanholično lahni piski, listje je sušelo in tre-

petalo in polna luna, poprej krvavordeča, je obledele, oddaljujoč se od zemlje in razlivajoč vedno bolj in bolj modrikasto meglo po stepi.

„In potem so šli, da bi določili kazen za ta grozoviti zločin. — Nekdo je predlagal, naj ga raztrgajo konji — zdelo se jim je premalo; vsi naj bi vanj izstrelili svoje pušice — pa tudi to ni obveljalo; „sežge se naj“, je dejal zopet drugi — pa dim bi jim zabranjeval gledati njega muke na grmadi; mnogi so predlagali — a ničesar niso našli, da bi vsem dopadlo in vse zadovoljilo. Njegova mati pa se je vila pred njimi v neizmerni bolesti, molčač, ker ni našla besedi in solz, da bi kleče prosila milosti za svojega sina. Dolgo so se pomenkovali; tedaj iz pregovori neki modrijan po dolgem premišljevanju:

„Vprašajmo ga, čemu je to storil?“

In vprašali so ga. Rekel je:

„Oprostite me vezi. Zvezan nočem govoriti z vami!“

In ko so mu odvzeli vezi, je vprašal: „Kaj hočete?“

Vprašal je, kakor da so sužnji.

„Saj veš“ — je odgovoril modrijan.

„Čemu naj vam razlagam svoja dela?“

„Da jih razumemo! Ošabnež, slušaj! Vseeno, umreš itak. Povej nam, da razumemo, zakaj si to storil. Živeli bomo še dalje in koristni nam, če več vemo“.

„Dobro, povem vam, čeprav sam mogoče ne razumem, kako se je zgodilo. Zdi se mi, da sem jo umoril, ker me je zavrnila. In jaz bi jo rabil“.

„Pa saj vendar ni bila tvoja?“ so mu zaklicali.

„Li rabite vi samo vaše? Vidim, da ima človek svoje besede, svoje roke in noge — in vendar tudi živali, ženske, zemljo — in mnogo drugega še —“.

In povedali so mu, da človek vse, kar vzame, plača s seboj: s svojim umom, s svojo močjo, s svojo prostostjo in s svojim življenjem. — A odgovoril jim je, da hoče seba ohraniti vsega.

Govorili so z njim na dolgo in široko — slednjič povzeli iz njegovih odgovorov, da se smatra prvim na svetu in razun sebe ne vidi ničesar drugega. In celo grozno se jim je zdelo, ko jim je povedal, kako je sam, brez rodu, brez matere, brez junaških del, brez živine in ženske; in tudi ničesar izmed tega ni zahteval.

(Dalje prihodnjič.)

bi le prišel v obmejne nemške ali pa celo v polnoma nemške kraje kak potujoč tak umetnik? in bi vabil s slovenskimi vabli. Ne da ne bi prišel k predstavi nobeden poslušalec, še tepen bi bil tak predrznež. In naša slovenska inteligenca pa podpira take predrzneže, ki sicer jezik brusijo čez nas, a naše grošičke pa radi pobirajo. Kje je zavednost! Vprašali smo enega takih tujcev, zakaj raje ne prireja svojih predstav med rojaki, rekel je „Jo, dort verdien ich nix“. Narodnjaki slovenski in posebno ti slovenska inteligenca, le podpiraj naše nasprotnike, ki te vabijo z nemškimi vabli! Narodni ponos, kje si?!

— Iz Gornjega grada. Letošnja predpustna kronika našega trga nima mnogo zabeležiti. Tukajšnja društva — razun požarne brambe — niso nastopila in tudi običajnih gledaliških predstav ni bilo. Da pa se vendar v predpustu nekoliko v veseli družbi pozabavamo in razveselimo, priredili so gornjegrajski samci „zabavni večer“, ki se je vsestransko dobro obnesel. Originalno narejena vabila in bela zastava, ki je vihrala iznad hiše slavnosti, vzbudila je pozornost na veselico. Prišli so ne-le skoraj vsi tukajšnji uradniki in tržani, temveč tudi precej gostov iz Šmartnega, Bočne, Nove Štife, Sv. Frančiška in Št. Janža. Zastopani so bili vsi sloji in stanovi. V tem, ko so se sukali od plesa razvneti pari po plesišču, zabavali so se neplesalci v stranskih prostorih. Z zelenjem okrašeni prostori bili so primerno dekorirani. Godbi ste svirali dve: glasovir in domača godba. Največ smeja in veselja je pa privrelo na dan pri metanju konfetija in serpentini v narodnih barvah. Za zabavo so pa tudi skrbele razne maske — n. pr. nastop starih tašč in druge — šaljiva tombola, pri kateri je kostumovan ribič vlačil nebrojne dobitke s trnekom iz globokega jezera. Če si hotel komu poslati lepo razglednico, poslužil si se lahko pošte. Celo noč smo prerajali v neskaljenem veselju. Omenjati mi ni treba, da so si marljivi plesalci nesli zjutraj polna prsa najraznovrstnejših kotiljonov domov. Prebitek veselice dobi tukajšnja šolarska kuhinja.

— Iz Gornjegograda. Učiteljsko društvo za gornjegrajski okraj zborovalo je v nedeljo dne 7. svečana pri Sv. Frančišku Ksaveriju. Vkljub skrajno neugodnemu vremenu prišlo je prav dovoljno število članov in tri nadučiteljske soproge kot gosti. Okolu 11 ure dopoldne otvoril je predsednik g. Kelc zborovanje, naznanjajoč preveselo vest, da je našemu društvu pristopil kot član blag. g. I. Supanek, c. kr. okrajni nadzornik. Bil je 27 let član celjskega učiteljskega društva, a je iz istega izstopil. To naznanilo bilo je z burnim oduševljenjem sprejeto. Nadalje je predsednik predstavil na novo v naš okraj došlo gospico Einspieler Štefko, učiteljico v Noviščtiti, ki je takoj pristopila k društvu. Po prečitani in odobrenju zapisnika zadnjega zborovanja razgovarjali smo se o raznih dopisih „Zaveze“, „Lehrerbunda“, tovariša Skalovnika glede uredbe šolskih ukazov v tem okraju itd. V tej zadevi se je sklenilo, naj bi eden kolegov bil pooblaščen po okr. šol. svetu sestaviti repertorij vseh odlokov; tak repertorij bi zadostoval, ker mora itak vsako šol. vodstvo imeti vse uradne spise v arhivu. Z velikim navdušenjem se je sprejelo tudi pismo gosp. Legota v Pragi. Nato je razpravljaj precej obširno o „Lehrerbundovem“ zborovanju gospod Praprotnik. Naše društvo ostane še za naprej član „Lehrerbunda“. Glede „južnoštajarske zveze“ pa se držimo lanskega sklepa, počakati, da se spozna, kako se bode cela zadeva razvila. — O letošnjih knjigah „Slovenske Šolske Matice“ in o razširjanju te nepotrebne institucije razpravljaj je gosp. Ignac Šijanec. Najpoprej je omenjal splošno važnost tega društva, nato navajal posamezne knjige in članke ter končno statistično dokazal, kako je in kako bi bila lahko „Slov. Šol. Matica“ razširjena med štajarskim in zlasti med tuokrajnim učitelstvom. Na predlog dose danjega poverjenika g. Kocbeka se poverjenikom za naš okraj izvolita gg. Armič in Šijanec. — Letno poročilo za 1903 prečita tajnik iz „Spominske knjige“. Poročilo je na podlagi zapisnikov in aktov sestavil g. Praprotnik. — Predlogi in nasveti. Po živahnem razgovoru neke okrajne lokalne zadeve se sprejme soglasno resolucija: „Učiteljsko društvo protestira najodločnejše proti

temu, da bi udje učit. društva objavljali neosnovane napade na šolske oblasti“. — Prihodnje zborovanje se vrši meseca maja v Št. Janžu pri Korenu.

— Kokarje v gornjegrajskem okraju. V četrtek, dne 18. t. m. vršila se je pri nas občinska volitev. Vkljub skrajno slabemu vremenu je bila udeležba nepričakovano velika. Veliko število volilcev kaže, da se je začelo ljudstvo zavedati svojih pravic. Zmagujoča stranka „Zadrečka“ pokazala je svojo pravicoljubnost, ter je nasprotni „Savinski“ prepustila nekaj mandatov. Izvoljeni so v I razred: Jože Melavc p. d. Bašle v Zg. Pobrežjah; Franc Petrin v Sp. Pobrežjah; Franc Zavolovšek p. d. Brezovnik v Holmcu; Jože Fricelj p. d. Matjaž v Kokarjih. Namestnika: Delaj Jože p. d. Kobal v Trnovcu; Franc Štavn p. d. Pokler v Pustem polju. V II. razredu: Franjo Vrtačnik p. d. Rjas v Sp. Krašah; Neče Šestir p. d. Lomšak v Potoku; Josip Goričar p. d. Pešenik v Pustem polju; Ivan Zajc v Pustem polju. Namestnika: Matevž Hren in Franc Deleja p. d. Martinovc. V III razredu: Franc Jelovšek p. d. Jerko v Kokarjih; Franc Blatnik p. d. Bastl v Lači vasi; Jože Praznik p. d. Govek v Kokarjih; Franc Deleja p. d. Marko v Pustem polju. Namestnika: Franc Flere p. d. Stvarnik v Krašah in Franc Fale p. d. Gregorin. Novoizvoljenemu občinskemu odboru želimo mnogo uspeha pri delu za blagor občine, okraja in domovine!

— Visoka starost. V Podgorju pri Slov. Gradcu smo dne 20. svečana 1904 pokopali najstarejšo osebo v naši fari, Nežo Štimkar p. d. Vitkovo babico. Rojena je bila 1804, torej je že doživela 99. leto, a vedno, do zadnjega zdiha je bila čila na duhu; spremljalo jo je celo življenje krepko zdravje, a opravljala je še skoro vsa kmetijska dela na polju in doma, le ko je dne 14. septembra 1903 nemila smrt pobrala njeno edino hčer, je stara mati začela bolehati, dočias da je dne 18. svečana t. l. izdihnila svojo blago dušo. Njena vnuka, oba jako premožna kmeta Anton in Jože Vitko, gojila sta priprave za slovesno stoletnico svoje stare matere. — Zdaj je pri nas najstarejši mož, ki je rojen leta 1813, a ta še opravlja blapčevska dela, n. pr. živino krmi, steljo seka itd.

— Pobj. V Zdolah, občina Pleterje, so se 21. svečana t. l. ponoči stekli fantje v krčmi Janeza Černoga na Zdolah in so zaklali Jožeta Petana, doma iz Gornje Pohance občine Sromlje.

— Iz Maribora. Še pred nekaj leti bile so „Pobreže“ pri Mariboru popolnoma slovenska vas, v kateri ni bilo niti enega Nemca. Vsled brezbrčnosti Slovencev in neumorne agitacije mariborskih Nemcev je prišlo v zadnjem času to lepo slovensko „Pobrežje“ v „nemške“ roke. S pomočjo nemškega „šulferajna“ postavili so tukaj nemško šolo, v kateri se ponemčujejo slovenski otroci. Ravno kar smo čitali v nemških listih, da je splošni nemški „šulferajn“ v Berlinu podaril tej šoli 1500 mark, in da je istotako „südmarka“ poslala za isto šolo 400 K. In najlepše pa je še to, da je ta občina, v kateri se ne nahaja niti celih pet Nemcev, poslala za ti darili dotičnima družbama svoj „kerndeutschen Dank“ in da sta podpisala to zahvalo dva „pristna Nemca“, katerih starši še niti nemški niso znali. In ta dva „pristna Nemca“ sta župan pobreški Rojko in pa tamošnji krajni šol. ogleda Wetschernigg.

— „Štajerčeve“ laži. Brez laži „Štajerc“ seveda ne more živeti. V svojem zadnjem listu laže zopet, da so pri volitvah v okrajni zastop mariborski zmagali „naprednjaki“, dasi pri nas že vsak otrok ve, da so pri teh volitvah zmagali združeni Nemci in nemškutarji. V odboru, ki je bil pred kratkim izvoljen ni niti enega Slovenca, ni niti enega kmeta! Slovenci so bili sicer v skupini kmetijskih občin postavili same narodne kmetijske kandidate, a žalibog so propadli, ker so nekateri naši kmetje še vedno tako neumni, da verjamejo lažem „Štajerca“ in drugih nemškutarjskih listov. Sedaj po volitvah se jim seveda smeji in z velikim veseljem poročata „Štajerc“ in „Mariborčanka“ da so zmagali „naprednjaki“ t. j. Nemci in nemškutarji, in da so „bindišarji“ s svojimi kmetijskimi kandidati propadli. In vendar je še „Štajerc“ vedno tako nesramen in trdi, da je prijatelj slovenskega kmeta!

— Ljubljanski škof in „Štajerc“. „Štajerc“ bi rad zase reklamo delal in svojim neumnim bralcem natvegaj laž, da je tudi ljubljanski škof naročen na „Štajerca“. Radi verjamemo, da ima „Štajerc“ kakega nemškutarjskega „Škoffa“ za svojega naročnika, da bi pa bil ljubljanski škof naročen na „Štajerca“, je naravnost neverjetno, ker je vendar splošno znano, da je „Štajerc“ list le za „šnopšarje“ in nemškutarje.

— Umrl je dne 19. t. m. v Gradcu č. g. Albin Schwinger, župnik pri Sv. Miklavžu, načelnik krajnega, ud okrajnega šolskega sveta, ud okrajnega zastopa itd. Bil je vnet prijatelj šolstva in v vseh slojih zelo priljubljen. Lahka mu zemljica!

— Ljutomer. Z ozirom na razne dopise iz Ljutomera, tičeče se vabljenja narodnih odpadnikov na zadnji plesni venček slovenskih trgovcev v Ljutomeru, omenimo, da zadeva ne zasluži tolike pozornosti, da bi se o isti še več pisalo. Samo ob sebi se razume, da je to bila napaka in je pričakovati, da je osamljena. Kdor ni prijatelj slovenskega narodnega napredka, nima nič iskati pri narodnih prireditvah Slovencev. Konec besed!

— Od Sv. Jurija ob Ščavnici. Kakor smo svoječasno poročali, potegovale so se nekatere naše občine za premestitev našega sodišča gornje-radgonskega iz periferije k Sv. Juriju ob Ščavnici. Poslale so po našem državnem poslancu g. dr. Miroslavu Ploju peticije na justično ministertvo. Menda kot odgovor ali nekako kot pritrdilo, da je vendarle hvalevredno, da so se potegnile za svoje davkoplačevalce, se je odločilo ministertvo uvesti uradne dneve pri Sv. Juriju (na Vidmu), in sicer za občine Sv. Jurij, Kraljevci, Grabonoš, Okoslavci, Terbegovci in Galušak. Kakor čujemo, hočejo še nekatere občine, da bi se jim dovolilo prihajati na uradne dneve, na katerih se bodo vršile različne obravnave, tako da že v naprej dvomimo, da bode en sam dan v mesecu zadostoval. No, mi hočemo tudi počakati s svojo prvotno zahtevo, ker visoko justično ministertvo bode že še samo prišlo do prepričanja, da je Sv. Jurij v resnici sredotočje sodnijskega okraja Gornja Radgona, kamor torej gre postaviti sodnijo. Uradni dnevi se bodo vršili vsak prvi četrtek v mesecu, začenši 3. marca, v hiši Marije Trstenjakove od 10.—12. ure predpoldne in od 2.—3. ure popoldne. Tem potem tudi izrekamo pristočno hvalo našemu državnemu poslancu, dvornemu svetniku g. dr. Miroslavu Ploju.

Vrste grozdja, katere se priporoča saditi na Štajarskem.

Dne 28. prosinca t. l. se je vršila pri namestništvu v Gradcu konferenca na Štajarskem delujočih vinarskih strokovnjakov, potovalnih učiteljev in odposlancev c. kr. kmetijske družbe štajarske.

Pri tej konferenci se je posvetovalo o vrstah grozdja, katerih saditev bi se mogla v obče priporočati za posamezna vinarska področja na Štajarskem. Volil se je ta predmet iz razloga, ker naši vinogradniki še vedno veliko grešijo v tem, da povodom obnovljenja po trtni uši opustošenih vinogradov ne segajo po boljših vrstah grozdja.

Konferenca so se udeležili od strani države: c. kr. višji vinarski nadzornik Franc Kurmann kot zastopnik poljedelskega ministertva, c. kr. vinarski nadzornik I. vr. Franc Matiašič in drž. vinarski asistent Jožef Zabavnik; od strani dežele: deželni sadjarski in vinarski komisar Anton Stiegler in ravnatelj deželne sadjarske in vinarske šole v Mariboru, Franc Zweifler in potovalni učitelj Ivan Belle, Koloman Grössbauer in Franc Goričan; od strani kmetijske družbe: Franc Barta, Rudolf Franc Wilmer in Klotar Bouvier.

Predsednikom je bil voljen Franc Barta.

Konferenca je sklenila, držati se glede razdelitve posameznih vinarskih okrožij na Štajarskem sestave bivšega ravnatelja vinarske šole v Mariboru, Hermana Goetheja (opisana v Weinbau-Statistik des Herzogtums Steiermark 1881) in da ta sestava naj velja tudi v bodoče.

Goethe je razdelil deželo Stajarsko, kjer se goji trta z ozirom na geografske in geološke razmere, z ozirom na tok rek, na način vzgoje in glede lastnosti vina, ki se prideluje v posameznih krajih dežele, v dvanajst vinarskih okrožij.

Ta okrožja so:

1. severno vzhodno vinarsko okrožje; 2. šilherjevo; 3. suselsko; 4. slovenje-goriško; 5. radgonsko; 6. ormoško-ljutomersko; 7. ptujsko; 8. mariborsko; 9. pohorsko; 10. haloško; 11. celjsko; 12. vinarsko okrožje savinskega in sotlinega podolja.

Ta okrožja so navedena redom, kakor se nahajajo v naravi, od severa proti jugu.

Opisovanje mej in drugih posameznosti posameznih okrožij se mora na tem mestu z ozirom na pomanjkanje prostora opustiti; to delo se prepušča publikaciji, o kateri se bo pozneje govorilo.

Določitev vrst se je vršila po okrožjih.

V tozadevne predloge je služila sestava, ki jo je predložil konferenci vinarski komisar Stiegler.

Rezultat konference je bil sledeč: za saditev v obče se priporoča:

v severo-vzhodnem vinarskem okrožju:

1. zeleničič, 2. tičnik modri, 3. mali rilček (renska graševina), 4. burgundec beli, 5. žlahtnina bela, 6. žlahtnina rdeča;

v šilherjevem vinarskem okrožju:

1. tičnik modri, 2. zeleničič, 3. laški rilček (laška graševina), 4. burgundec beli, 5. žlahtnina bela, 6. žlahtnina rdeča;

v suselskem vinarskem okrožju:

1. tičnik modri, 2. zeleničič, 3. laški rilček (laška graševina), 4. mali rilček (renska graševina), 5. burgundec beli, 6. žlahtnina bela, 7. žlahtnina rdeča;

v slovenje-goriškem vinarskem okrožju:

1. zeleničič, 2. šipon, 3. laški rilček (laška graševina), 4. mali rilček (renska graševina), 5. burgundec beli, 6. žlahtnina bela, 7. žlahtnina rdeča;

v radgonskem vinarskem okrožju:

1. zeleničič, 2. laški rilček (laška graševina), 3. mali rilček (renska graševina), 4. šipon, 5. traminec, 6. burgundec beli, 7. žlahtnina bela, 8. žlahtnina rdeča;

v ormoško-ljutomerskem vinarskem okrožju:

1. zeleničič, 2. šipon, 3. laški rilček (laška graševina);

v ptujskem vinarskem okrožju:

1. zeleničič, 2. laški rilček (laška graševina), 3. mali rilček (renska graševina), 4. burgundec beli, 5. žlahtnina bela, 6. žlahtnina rdeča;

v mariborskem vinarskem okrožju:

1. zeleničič, 2. laški rilček (laška graševina), 3. mali rilček (renska graševina), 4. muškati rumeni, 5. šipon, 6. burgundec beli, 7. žlahtnina bela, 8. žlahtnina rdeča;

v pohorskem vinarskem okrožju:

1. zeleničič, 2. laški rilček (laška graševina), 3. mali rilček (renska graševina), 4. šipon, 5. burgundec beli, 6. žlahtnina bela, 7. žlahtnina rdeča, posebnost pa v Konjicah in Vinarju, 8. frankinja modra (Blaufränkisch), 9. kavčica modra (Kauka blau), 10. vranek (Zimmttraube blau);

Zadnje tri vrste so za dobavo rdečega vina; saditi se morajo v mešanem nasadu.

V haloškem vinarskem okrožju:

1. zeleničič, 2. šipon, 3. laški rilček (laška graševina), 4. mali rilček (renska graševina), 5. traminec, 6. burgundec beli, 7. žlahtnina bela, 8. žlahtnina rdeča;

v celjskem vinarskem okrožju:

1. zeleničič, 2. laški rilček (laška graševina), 3. traminec, 4. burgundec beli, 5. žlahtnina bela, 6. žlahtnina rdeča;

v vinarskem okrožju savinskega in sotlinega podolja:

1. zeleničič, 2. laški rilček (laška graševina), 3. mali rilček (renska graševina), 4. traminec, 5. burgundec beli, 6. žlahtnina bela, 7. žlahtnina rdeča.

Konferenca je sklenila, da se izda knjižica, v kateri bi se naj govorilo o vsem, kar je potrebno znati praktičnemu vinogradniku glede

vzgoje in negovanja grozdnih vrst, ki se v obče priporočajo saditi.

To knjižico bo spisal ravnatelj Zweifler, Matiašič.

Dopisi.

Iz Gornjegograda. Proč od celjske bolniške blagajne. — Javna tajnost je, da vladajo v celjski bolniški blagajni, ki bi morala po svojih pravih biti bolnim članom v pomoč, take razmere, da si mora vsakdo misliti, da ne izvršuje ista dobrodelnega namena, ampak da koncentruje vse svoje moči le v izkoriščanje tam varovanih delavcev. Po deželi ima nastavljene svoje zdravnike, ki morajo nadzorovati bolezen članov, jih zdraviti in jim biti v pomoč. Le ti pa ne spolnjujejo svojih dolžnosti, kar nam jasno kaže sledeči slučaj.

Neki ubog žagar v Gornjemgradu, oče mnogobrojne družine, ki je ud celjske bolniške blagajne že za časa ustanovitve iste, obolel je dne 31. decembra 1903. Prevzdignil se je namreč, vsled česar je imel hude bolečine v križu, tako da se ni mogel celih 24 dni iz postelje vzdigniti. To obolenost naznanil je žagar po svoji hčeri še isti dan, to je 31. decembra 1903, zdravniku gosp. dr. Schlandru.

Le-ta pa se ni brigal za bolnika, ga niti enkrat ni šel obiskat, temveč je le dal naznačiti dve mali steklenici zdravil, katera seveda niso nič pomagala in si je moral bolnik drugod zdravniške pomoči iskati. Po njegovem okrevanju dobil je s posredovanjem gosp. dr. Schlanda za 24-dnevno bolezen le 2 K 84 v odškodnino od strani celjske bolniške blagajne, kateri znesek pa bolnik vsled opravičene ogorčenosti napram toli škandaloznemu nakazu ni hotel sprejeti.

Ali je ta zavod v prid in blagor ljudstva?

Tako se izvršuje namen dobrodelnega zavoda, zavoda, ki bi moral biti v pomoč bolnikom, ne pa da se isti na tak način izkoriščajo.

Proč torej od celjske bolniške blagajne, kajti z združenimi močmi se da prav lahko doseči v tem okraju ustanovitev okrajne bolniške blagajne, katero bi imeli v svojih rokah, in katera bi gotovo boljše delovala v prid udov, kakor nam sovražna celjska bolniška blagajna.

Bivši ud celj. boln. blagajne.

Okoslavci. Prostovoljno gasilno društvo v Okoslavcih je imelo svoj občni zbor meseca januarja t. l. V odbor izvoljeni so zopet sami narodni mošje in fantje in ti so: Domanjko Fr., načelnik; Ketiš Ivan, namestnik; Kurbos Jakob, tajnik; Goličnik Anton, blagajnik; Rantaša Mat., vodja plezavcev; Ludvik Zver, namestnik; Fras Franc, vodja brizgalcev; Holz Fr., namestnik; Rantaša Martin, oskrb. orodja; Herman Andrej, zdravstv. oskrbnik; Košar Al, odbornik.

Društvo je ustanovljeno meseca marca l. l. Pri ustanovitvi so se delale od nemčurske strani sicer, ker se nahajamo v gor. radgonskem okraju, velike ovire, spraviti ga v nemčurski koš, kar pa se jim ni posrečilo. Društvo torej lepo na preduje, je tudi že možno z vsakim drugim tekmovati. Ima se pa zahvaliti v prvi vrsti vsem dobrotnikom, ki so ga tako velikodušno podpirali in sicer gg.: dr. Miroslav Ploj 10 K, Oto Ploj 10 K, Ivan Kočevar 20 K, Josip Vogler 20 K, Neimenovani 50 K, dr. K. Grossmann 5 K, dr. Ling 5 K, Josip Kladih 4 K, Mat. Domanjko 5 K, J. Žičkar 2 K, dr. Pipuš 2 K, Dav. Meško 7 K, Ivan Horjak 2 K, Anton Bolkovič 2 K, J. Strniša 2 K, Ferd. Golob 10 K, L. Perko 2 K, deželni odbor 200 K, zavarovalnica Wechsels. 70 K, zavarovalnica North-Britis 20 K, Posojilnica v Gornji Radgoni 20 K in sosedne občine 250 K.

Odbor se torej zahvaljuje vsem častitim darovalcem in se še nadalje priporoča za dobrovoljne darove.

Naše društvo je takoj po ustanovitvi pristopilo k deželni zvezi v Žalcu, kakor tudi naše sosedno v Dragotincih; nadejamo se, da bo isto tako storilo tudi jurjevsko. Potem imamo tukaj svoj okraj in izmed teh društev velimo enega načelnika okrajnim.

On ima sicer društva pod njega okraj spajajoča nadzorovati, njih skušnje voditi in — odobriti.

Naša gasilna društva sicer nimajo še pravega pojma o okrajnih in deželnih zvezah; kar si pa usojam tukaj nekoliko pojasniti.

Mi imamo na Štajarskem dve deželni zvezi, eno v Gradcu, z imenom „Landes Feuerwehr-Verband“ in eno v Žalcu z imenom „Deželna zveza gasilnih društev za slov. Štajar“.

K tej zadnji zvezi bi bilo opravičeno želeti, da bi vsa slovenska gasilna društva pristopila, katera še dosedaj niso. Nekateri udje krivo mislijo, da jim daje „Verband“ ali „zveza“ podporo, ki jo dobe vsako tretje leto, kar pa ni eno, ne drugo. „Verband“ ali „zveza“ sta le posredovalca med društvom in deželnim odborom.

Ker ima deželni odbor pravico deliti podpore vsem društvom enako po potrebi in to deli isti iz deželnega ognjegasnega zaklada (Landes-Feuerwehr-Fond), kateri je bogato založen in v katerega plačuje vsak, ki ima svoje poslopje zavarovano; ta ima torej namen podpirati vsa gasilna društva v deželi, brez izjeme. Torej imamo slovenska gasilna društva, ki smo pri „zvezi“ v Žalcu, ravno toliko pravice do deželne podpore, kakor društva, ki so v zvezi s „Verbandom“ v Gradcu.

Vzbudite se torej slovenska gasilna društva in pristopite k slovenski deželni zvezi v Žalcu, da ne bo naše narodno geslo prazno, ki se glasi: Svoji k svojim!

Druge slovenske novice.

— V ljubljanskem slovenskem gledališču se bodo v nedeljo, dne 28. t. m. uprizorili „Legionarji“ petič in sicer kot popoldanska predstava. Zvečer se bo pela „Afričanka“. Kakor čujemo, se namerava več Celjanov udeležiti teh dveh predstav. In res želeli bi bilo, da si ogleda naše občinstvo „Legionarje“ v Ljubljani, da vsaj more potem soditi o celjski uprizoritvi. „Afričanka“, ki se bo pela zvečer, bo gotovo ugajala našemu občinstvu. Kdor utegne, naj torej ne zamudi redke prilike, ko si v enem dnevu lahko privoščijo vžitek domače narodne igre in obenem tudi slavne opere. Železniška zveza je jako ugodna. Najprimernejši vlak iz Celja v Ljubljano je osebni vlak ob 10. uri dopoldne. Za povratek pa poštni ali brzovlak o polnoči. V nedeljo torej v Ljubljano.

— Značilno za Ljubljano. „Slovenec“ piše nekdo: Po razmerah prisiljen pridem v gostilno „Stadt Wien“ ter slovenski naročim čašo pive. Natakark me pogleda ter odide. Ko se povrne, zopet naročim. On pa me pomilovaje pogleda ter reče: „Sie können bis morgen nachmittag plappern und bekommen doch nichts, wenn Sie nicht deutsch sprechen wollen!“ Res prav primerno za slovensko Ljubljano.

— Kamniški vlak že precej časa štrajka. Govori se, da se je pred kratkim, ko je Sava narastla, most ponižal za 2 mm. To je seveda toliko, da si „Kamničan“ ne upa čez most že dober teden. Tako se je čakalo predzadnji ponedeljek zvečer na Črnučah več kot pol ure, da so prenesli vse škatlje in škatljice na drugo stran v drugi vlak. Neki Trzinec je bil dosti navihan, ko je zahteval od sprevodnika, da mora prenesti tudi njega. Sploh pa je zadnji čas, da se zgradi nov most in da vlak nekoliko hitreje vozi. Ko bi „Kamničan“ prevažal ruske čete v Mandžurijo, potem bi gotovo prišle tja — prihodnje stoletje!

— Minister Wittek si je ogledal dela pri bobinjski železnici. V Gorici se je ustavil le malo časa ter se vrnil na Dunaj.

— Ladja se je potopila. Ladja „Roma“, ena največjih graškega pristanišča, je vozila pesek v Trst. Na poti se je potopila. Finančna straža je prišla mornarjem na pomoč in jih rešila.

— V Opatijo je došla 14. t. m. Sofija kraljica Švedske in Norveške, ter namerava ostati več mesecev. Dne 27. t. m. pride tudi njen soprog, kralj Oskar II., kateri je bil dne 24. t. m. gost našega cesarja na Dunaju. Pred nekoliko dnevi je bival v Opatiji nadvojvoda Oton; vračal se je iz Dalmacije na Dunaj.

— Hrvatske novice. Izgredi vojakov v Zagrebu. V ponedeljek zvečer je zopet prišlo do vojaških izgredov in zopet so bili krivi vsega

nemira madžarski topničarji. Nasilnost vojaštva se ne da več prenašati, a zagrebški listi si o tem ne upajo niti črhiniti. Policija si napram vojakom ne upa nastopiti; pri enem takih izgredov je madžarski vojak znatno ranil poveljnika redarstva in ga udaril s pestjo v obraz. — Iz verodostojnega vira poročajo, da bo sekcijski predstojnik za bogočastje in nauk Armin Pavič v kratkem upokojen, ker se je zameril sedanjemu banu. Na njegovo mesto pride sedanji predstojnik pravosodja Marjanovič, katerega bo nadomestil septemvir dr. Posilović. — V Zagrebu priredi meseca aprila pevsko društvo „Kolo“ koncert, na katerem se bo pel Hartmannov oratorij „Sv. Frančišek“, ki smo ga lani čuli v Ljubljani.

— **Ameriške novice.** Ponesrečil je v Newburgu J. Zalar iz Ligojne. V žičarni ga je pri jela žica in na prsih skoro pretrgala. Prepeljali so ga v bolnico. — Nova cerkev. Slovenci v Calumetu so dne 17. jan. t. l. prvič stopili v svojo cerkev, katero so zgradili s slovenskimi novci. — Naval Pogačnik v New Yorku. Vse newyorško časopisje, kakor tudi ono v drugih mestih republike, piše zelo laskavo o našem rojaku Franu Naval-Pogačniku. V Ameriki ostane do 23. aprila t. l. in je nastopil prvič v operi „Le Dame Blanche“ dne 13. febr. Newyorška slovenska naselbina mu je podarila venec s slovensko trobojnico ter mu priredila počastni banket. Dne 15. t. m. odpotoval je v Philadelphijo, Pa., kjer je ostal dva dni. Iz New-Yorka odpotuje naš rojak v Kodanj na Danskem, kjer bode gostoval v kraljevi operi, nakar odpotuje v juniju v London, kjer ostane mesec dni. V septembru nastopi angagement na cesarski dvorni operi v Berlinu. — Znižanje plač. Ameriški listi poročajo, da hočejo razne železne tovarne delavcem znižati plače, ker trgovina baje peša.

Politični pregled.

— **Trgovinske pogodbe.** Jutri se vrši pod predsedstvom ministra grofa Goluchowskega konferenca, v kateri se določijo vse oblike, pod katerimi se sklenejo trgovinske pogodbe v prvi vrsti z Nemčijo. Konferenci bodeta prisostvovala tudi oba ministrska predsednika.

— **Čehi.** Staročehi imajo dne 13. marca v Pragi zborovanje, na katerem se natanko določijo bodoče razmere stranke z Mladočehi in agrarci. Vodilne osebe v stranki so za ožjo zvezo z Mladočehi.

— **V ogrski delegaciji** se je nadaljevala razprava o vojnem proračunu. Delegat Bolgar je pohvalil vojnega ministra, ki je spravil pereča vojaška vprašanja v tako jasen razgovor. Govornik je nadalje naglašal vzajemnost med armado in narodi. To bi se moralo doseči s pametno vojaško politiko. Zavračal je ohdolžitev v avstrijskem državnem zboru, da stremijo Madžari za samostojno svojo armado. Tega baje Madžari ne nameravajo, temveč zahtevajo le, da se nagodbeni zakoni iz l. 1867 izvedejo. Končno je govoril o dveletni vojaški službi ter izjavil, da sprejme proračun. Delegat grof Apponyi je rekel, da mu reforme ne zadostujejo ter vztraja pri zahtevi po madžarskem poveljnem jeziku. Priznava sicer, da se je vojni minister odkritosrčno prizadeval, da vpoštevata tudi ogrske težnje, vendar pa odklanja proračun iz političnih vzrokov. Ministrski predsednik Tisza se je spravil na izjavo grofa Apponyja, kateremu je očital omahljivost v političnih nazorih. Grof Apponyi je zelo razburjeno odgovarjal. — Končno je bil proračun v splošnem sprejet.

— **Macedonija.** V dunajskih diplomatskih krogih se smatra položaj na Balkanu za mnogo ugodnejšega. To je pripisovati odločnemu posredovanju veleisl. Rusija je baje Bolgarski naravnost izjavila, da bi smatrala za nevhvaležnost, ako bi porabila sedanjo rusko zadrego ter se spustila v vojno. Pa tudi sultan ni maral poslušati tistih svojih svetovalcev, ki so ga opozarjali na ugodno priliko; za sultanovo „stanovitnost“ je seveda odločevalo največ to, da ima Rusija še vedno svoje brodogradne v Črnem morju. — V Djakovici je zbranih 25 bataljonov turškega vojaštva. S tem se bo tudi upor Albancov kmalu užugal. — V Carigradu se govori o bolgarsko-turški vojni kot

o neizogibni zadevi. Vkljub vsem zanikanjem se oboroževanje v naglici nadaljuje ter bo kmalu dovršeno.

Rusko-japonska vojna.

Na kar se je z gotovostjo računalo, se je končno vendarle zgodilo. — Rusko brodogradje je pokazalo, da je popolnoma kos sovražnemu. Najnovejša poročila poročajo o sijajni zmagi ruskega brodogradja pred Port Arturjem. Na suhem nimajo Japonci še toliko vojaštva, da bi se upali kako večjo akcijo. Vojaški krogi so prepričani, da se je nadejati spoprijema šele tedaj, ko bodo imeli Japonci svojih 200 000 mož v Koreji. Kakor vse kaže, nameravajo Japonci svoje sile koncentrirati pri Fuzanu in Gensanu, odkoder hočejo potem prodirati proti reki Jalu, katero imajo Rusi popolnoma zastraženo. Tudi Port Artur mislijo oblegati in popolnoma izolirati. Kako se jim je to dosedaj posrečilo, kažejo posebno jasno zadnja poročila. Vojaški izvedenci so sploh mnenja, da portarturske trdnjave sploh ni mogoče zasesti. — V današnji številki smo hoteli prinesiti sliko bojišča, katera pa je morala vsled tehničnih zaprek izostati. Prinesemo jo torej v torkovi številki. — Izmed najnovejših poročil z bojišča priobčujemo sledeče:

Petrograd 24. svečana. Iz Port Arturja se uradno poroča, da je japonska bojna mornarica znova napadla Port Artur, a je bila grozovito poražena. 4 japonske oklopnice in 2 transportni ladji so se potopile. Ruska oklopnica „Retvizan“, ki je bila zadnjič poškodovana, se je posebno odlikovala.

Petrograd 25. svečana. Japonci so predvčeršnjim poskusili prodreti s štirimi z razstrelivom napolnjenimi ladjami v Port Artur. Ta poskus pa se je vsled opreznosti ruskega brodogradja popolnoma ponesrečil. Ladje niso napravile nobene škode, marveč so bile same uničene. Dve ste se potopili, dve ste obtičali, dve torpedovki pa so Rusi potopili.

Pariz 25. svečana. Iz Čifu je došlo poročilo, ki potrjuje, da so Japonci v noči med torkom in sredo znova napadli Port Artur, a so bili odbiti. Štiri japonske oklopnice so se potopile.

Petrograd 25. svečana. Danes ob 9. uri dopoldne je bilo razglašeno brzoglavno poročilo admirala Aleksejeva na cara o bitki pri Port Arturju. — Aleksejev pravi: Dne 24. ob 3. uri zjutraj je japonsko brodogradje napadlo rusko ladjo „Retvizan“ in poskusilo v portarturskem pristanu potopiti nekaj parnikov z razstrelivi. „Retvizan“ se je, podpiran po baterijah trdnjave, lotil boja. Dve japonski ladji, namenjeni na „Retvizana“, ste bili uničeni, ena pri Zlati gori, druga pri neki skali blizu Liaotonga. Zdej se je „Retvizan“ lotil japonskih torpedovk in jih pognal v beg. Ko se je zdanilo, se je videlo, da so štiri japonske ladje uničene, osem torpedovk pa beži. Japonsko moštvo je deloma utonilo, deloma se je rešilo na japonske torpedovke. Vhod v portarturski pristan je prost. Sijajna zmaga je zasluga „Retvizana“. Na ruski strani ni nikakih izgub in nič škode. Tri križarke so sovražniku sledile, a so bile poklicane nazaj, da preiščejo okolico Port Arturja.

London 25. svečana. Vest o sijajni zmagi Rusov pri Port Arturju je vzbudila tu veliko senzacijo. Tukajšnji listi imajo iz Čifu in iz Vej-hajveja poročilo, da je japonsko brodogradje v ti bitki postalo nesposobno za boj.

Pariz 25. svečana. „Matin“ ima obširno poročilo o bitki pri Port Arturju. Pravi, da so Rusi uničili šest japonskih bojnih ladij in dva druga parnika. „Herald“ prijavlja brzoglavko, ki pravi, da niso bili Japonci samo pri Port Arturju poraženi, nego da so Rusi tudi preprečili v isti noči poskušeno izkrcaje japonskih vojakov v Society-zalivu.

Petrograd 25. svečana. Narodna subskripcija za nabavo vojnih ladij je imela sijajen uspeh. Doslej je darovanih 12 milijonov rubljev.

Književnost in umetnost.

„Legijonarji“. Narodna igra iz Napoleonovih časov. V štirih dejanjih spisal Fran Govekar. Uvertiro in glasbene točke uglasbil Viktor Parma. Tiskala in založila „Goriška tiskarna“ A Gabršček

v Gorici. Cena 80. vin. — Dejanje se vrši na Štajarskem, v Celju in na Beneškem. — O tej novi slovenski igri je prinesel svoj čas ljubljanski dnevnik sledečo kritiko:

Fran Govekar je gotovo markanten pojav v slovenski književnosti. Govekar ni idealist, pač pa v vsakem svojem delu razodeva posebnosti svojega duha in čutenja z neko nonšalantno samozavestjo, kakor n. pr. dr. Tavčar. Govekar ni mož velikih idej, pač pa uprav rafinirano spreten, vse skrivnosti književne tehnike, vse pogoje efekta in uspeha natančno poznavajoč pisatelj. Pri njem je vse skrbno preudarjeno in natančno preračunjeno in kdor pozna sam najboljše meje svoje moči in svojih zmožnosti in se potem ravna, zato ima vedno uspeh. Že pri izbiri snovi za svoja dela upošteva vedno okus in nagajenje občinstva, preudari natančno, kaj vzbudi zanimanje in provzroči senzacijo, proračuna skrbno vse efekte in porabi vsa sredstva, da pride njegovo delo do večje veljave. To sodbo potrjujejo tudi „Legijonarji“.

„Legijonarji“ so eminentno gledališka igra, ki je konstruirana s tako izredno spretnostjo, da mora imeti uspeh. Govekar je sicer porabil same znane značaje, znane motive, znane situacije in znane konflikte, ali način, kako je vse to sestavil in koloriral, kaže njegovo spretnost. Iz te preproste snovi — ki je le v jako rahli notranji zvezi z „Rokovnjači“, je Govekar napravil igro, polno dramatičnih in komičnih prizorov, polno slikovitega življenja in vsakovrstnih efektov. Igra je dobro motivirana in se zanimivo razpleta. Kar je za dramatični razvitek važno, je vse povedano. Govekar ne izgublja nikdar nobene besede po nepotrebem in ne zaide nikdar na stran.

Dijalogi so jako skrbno izbrušeni. Vsi govori nastopajočih oseb so takorekoč komprimirani in govore vse osebe nekako v pointah, vsaka svojemu značaju primerno. V tem oziru je Govekar pravi mojster. In pa ti velikanski efekti! „Bombenscenen“ pravijo Nemci, ker si ni mogoče misliti večjega efekta, kakor ga napravi n. pr. prizor, ko peljejo nedolžnega Basaja, vkljenjenega v težke verige, mimo obupajoče njegove neveste. „Lavra“ — „Ferdinand“ — zavesa pade. Ali vzemimo konec tretjega dejanja! Francozi in Avstrijci se spoprimejo, puške pokajo, širokoustni junak Jež išče ves zbežan, kje bi se skril, Brnjač porabi ta trenotek, da preide k Francozom, Basaj pa se s krvavo rano na glavi zgrudi na tla. Iaki kolosalni efekti morajo občinstvo razvneti in igra s takimi zaključnimi efekti, kakor jih imajo „Legijonarji“, mora uspeli. Sedaj pa še ta klasični krojač Boštjan Jež. Prav čudili smo se tej izborni figuri, kajti doslej nismo Govekarja poznali od te strani. Morda poreče kdo: kaj pa Mozol? a za to je odgovoriti, da je Mozol Jurčičev, ne Govekarjev, Boštjan Jež pa je tako originalen in tako komičen, da ž njim stoje in padejo „Legijonarji“. Posebnost Boštjana Ježa tiči v njegovem izvirnem humorju. Jež iztresa najboljše dovtipe kar iz rokava Vse, kar govori Jež, ima pristno slovensko ali, še točneje povedano, kranjskoslovensko fakturo. Samo kranjski Slovenec more tako govoriti in samo kranjski Slovenec mora delati take dovtipe. Naravno je torej, da je krojač Jež obračal nase vso pozornost in da je pravzaprav on glavna oseba cele igre. Da se vse dejanje in nehanje na odru še poživi in povzdigne, je Govekar „Legijonarje“ prepletel s celo vrsto zborov, katere je prav lepo in srečno, s porabo nekkih motivov iz prejšnjih svojih skladb uglasbil odlični naš skladatelj V. Parma.

V ljubljanskem gledališču so „Legijonarji“ dosegli velikanski uspeh. Nadejamo se, da tudi na našem celjskem odru ne bo uspeh zaostajal za Ljubljano.

Ravnokar so izšli zemljevidi

Rusko-Japonskega bojišča

(86)

v zalogi tiskarne

3-1

J. Blasnika nasl. v Ljubljani.

Cena 20 v za komad, po pošti 26 v —

Dobivajo se v tiskarni ter vseh knjigarnah.

Vabilo na redni občni zbor

„Posojilnice v Št. Ilju pod Turjakom
registrovane zadruga z neomejeno zavezo“
ki se boče vršil
v nedeljo, dne 6. sušca 1904, ob 4. uri pop.
v posojilničnem prostoru.

SPORED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računa za l 1903.
3. Volitev načelstva.
4. Spremba pravil.
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabijo se vsi člani.

(85) 1

Načelstvo.

Prodajalka (79) 3-2

pridna in zvesta, se sprejme v trgovino z
mešanim blagom Ivana Remšaka v Novištifi
pri Gornjem gradu. — Istotam se sprejme

učenic

s primerno izobrazbo in iz poštene hiše.

Naznanilo.

Občina Sv. Jurij ob Taboru
javlja sosodnim občinam, da si
je izposlovala dovoljenje od
c. kr. namestnije tudi za kra-
marski sejem dne 10. marca
vsakega leta. Torej se vabite, kra-
marji in kupci, k obilni udeležbi.

(88) 2-1

Izplačujoče se postransko opravilo

brez posebnega truda in izgube časa
najdejo spoštovane osebe vsakega stanu
in povsod s prevzetjem zastopa avstrij-
ske družbe prve vrste, ki sprejema
„zavarovanja proti požaru, steklu, proti
škodi pri prevažanju, proti tatvini po
vlomu in življenja“. — Ponudbe pod
„1798“, Gradec, poste restante.

Prodajalnica

ob glavni cesti, brez konkurence, s prodajo
tobaka, je zaradi selitve **naprodaj**
z blagom ali brez blaga. — Vpraša naj se
pri upravnistvu lista.

(91) 3-1

L. MAŠEK i DRUG

L. Mašek i drug

Zagreb, Preradovičev trg 8

z jamčevino 20.000 K od
vis. kr. hrv., slav. in dalm.
vlade z dnem 5. avg. 1901
št. 44 264 oblast. dovoljena

posredovalnica za odpravljanje oseb

delavskega in kmetkega stanu v prekmorske
kraje. Potuje se samo s hitrimi parniki — 6
do 7 dni. V luki se nič ne doplačuje. Izvrstna
postrežba z vinom na parobrodu. Odpravlja se
točno vsak ponedeljek. Pismena pojasnila da-
jemo brezplačno in takoj. 10-1

L. MAŠEK i DRUG, Zagreb.

Odvetnik

dr. Josip Karlovšek

naznanja, da je odprl z današnjim dnem svojo
odvetniško pisarno v Celju, Rotovške ulice št. 12,
I. nadstropje, tik zraven nemške cerkve.

CELJE, dne 23. svečana 1904.

(83) 2-2

Kupi se

enovprežen, dobro ohranjen

koleselj.

Kje, pove upravnistvo „Domovine“. (93) 1

Naznanilo!

Delniška družba združenih pivovaren
Žalec in Laški trg

naznanja, da je otvorila zalogo svojega piva

v Poličanah

pri gosp. ANTONU SAGADIN-u in

(90) 3-1

v Ljutomeru

pri gosp. FRANU SEVER-ju.

Naprodaj je

100.000 koreničnih sadežev
200.000 reznikov
100.000 cepljenih.

Za ceno pove lastnik (94) 1

Franc Sorčič

posestnik v Kapelah pri Brežicah.

Največja zaloga semen

mnogovrstnih krmskih, zelenjadnih in cvetličnih. Edina
na Kranjskem strokovno urejena trgovina, za katere
najboljšo kakovost jamči **Alojzij Korsika**, umetni in
trgovski vrtnar v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 5.
Velika zaloga suhih vencev in šopkov. Izdelujejo se tudi
sveži venci in šopki, s trakovi in napisi, in vsi v to
stroko spadajoči predmeti. Cvetlice v loncih itd. po
najnižjih cenah. — Cenik za leto 1904 je brezplačno
na razpolago.

Z odličnim spoštovanjem se priporočam

(84) 4-1

Alojzij Korsika.

Izurjen

(89) 3-1

trgovski pomočnik

špecerijske stroke, z večletnimi spr-
čevali, želi s 1. aprilom službo pre-
meniti. — Naslov se izve pri upravnistvu
tega lista.

Iščem

hišnika, oziroma slugo,
oženjenega brez otrok.

Vstop 15. marca. Pogoji po dogovoru.

Dr. Josip Vrečko

(92) 1

odvetnik v Celju.

Za pomladansko setev

je

Tomaževa žindra

najcenejše umetno gnojilo za njive, senožeti,
vrte in zlasti za deteljišča, tembolj, ker je
cena iste znatno znižana.

**Zaloga v trgovini z železnino
„MERKUR“, P. Majdič, Celje.**

Vsaka vreča je plombirana ter označena s kolikostjo
vsebine in varstveno znamko.

Bilanca

«Hranilnega in posojilnega društva (posojilnice) v Ptuj, registrovane zadruga z neomejeno zavezo»
za **XX. poslovno leto 1903.**

Aktiva (Imetje)			Pasiva (Dolgovi)		
	K	v		K	v
1	Račun pisarniškega inventarja:		1	Račun deležev:	
	Stanje vrednosti inventarja dne 31. decembra 1903			Stanje glavnih deležev 31. decembra 1903 K 4.000—	
	112	45		Stanje oprav. deležev 31. decembra 1903 80 121 60	
2	" posojil:			2 " hranilnih vlog:	
	Stanje dne 31. decembra 1903			Stanje hranilnih vlog s kapitalizovanimi obrestmi vred dne 31. decembra 1903	
	1.761.445	89		2.117.898 03	
3	" naloženega denarja pri raznih denarnih zavodih:		2	" obresti:	
	Stanje dne 31. decembra 1903			Za l. 1904 predplačane obresti od posojil K 15.355 68	
	324 748	94		Stanje nevzdignjenih obresti glav. deležev 31. dec. 1903 243—	
4	" vrednostnih papirjev:			4 " splošnega rezervnega zaklada:	
	Stanje dne 31. decembra 1903			Stanje dne 31. decembra 1903	
	128 300	—		31 665 70	
5	" obresti:		3	" posebnega rezervnega zaklada za slučajne izgube:	
	Vrednost kuponov dne 31. decembra 1903 K 2 928 50			Stanje dne 31. decembra 1903	
	Stanje zaostalih obresti od posojil dne 31. dec. 1903 17 861 52			189.107 30	
	20 790	02	4	" pokojninskega zaklada za uradnike:	
6	" nerabljenih knjižic:			Stanje dne 31. decembra 1903	
	Stanje dne 31. decembra 1903			20 840 64	
	266	28	5	" izgube in dobička:	
7	" splošnega rezervnega zaklada:			Čisti dobiček leta 1903	
	Stanje splošnega rezervnega zaklada naloženega na hranilno knjižico št. 9981 dne 31. decembra 1903			13 124 63	
	31 426	70	6		
8	" hiš:		7		
	I. Hiša vl. št. 346 d. o. Ptuj:				
	Stanje vrednosti hiše 31. decembra 1903 K 89.478 66				
	Stanje vrednosti inventarja v tej hiši dne 31. dec. 1903 713 20				
	90 191	86			
	II. Hiša vl. št. 52 d. o. Ptuj:				
	Stanje vrednosti hiše dne 31. decembra 1903 K 12 239 93				
	Stanje vrednosti inventarja v tej hiši dne 31. dec. 1903 123 65				
	12 363	58			
	III. Hiša vl. št. 115 d. o. Ptuj:				
	Stanje vrednosti polovice hiše dne 31. decembra 1903				
	31 363	20			
	IV. Hiša vl. št. 253 d. o. Ptuj:				
	Stanje vrednosti hiše dne 31. dec. 1903				
	16 000	—			
9	" blagajne:				
	Gotovina dne 31. decembra 1903				
	55 347	56			
	2.472.356	48		2.472.356	48

V Ptuj, dne 31. decembra 1903.

Ravnateljstvo.

Oddaja stavbe.

Pri šolskem posloju v Rajhenburgu se bode zgradili 2 novi učni sobi.

Stroški za zgradbo, notranjo opravo, z nekaj popravili na sedanjem šolskem posloju so proračunjeni v skupnem znesku na 13.600 K.

Vsa dela se oddajo le enemu podjetniku; 10 odstotkov varščine v gotovini ali pa v hranilni knjigi.

Vsa zgradba mora biti izvršena do 15. septembra t. l.

Pismene ponudbe z minnendo popustom je vpslati do 15. marca krajnemu šol. svetu v Rajhenburgu, kjer so tudi na ogled stavbeni črteži, stavbeni pogoji in podrobni stroškovni proračun posameznih strok.

Kraj. šol. svet v Rajhenburgu 15. svečana 1904.

(71) 3-2

Mihael Vutkovič, načelnik.

Sadno drevje

visoko, stebelno in pritlikovo, jabolane in hruške najboljših vrst prodaja

Tom. Grah, v Ponikvi ob južni žel. (63) 4-2

Kdor bi si rad napravil ob večji železniški postaji na Kranjskem cvetočo

trgovino

na drobno in debelo in ima nekaj kapitala, ima sedaj priložnost. Z lahkoto se doseže promet 100.000 K in več.

Za pogoje je vprašati pod „N. 42“ na uredništvo tega lista. (64) 8-3

Hiša

z vsemi gospodarskimi posloji, vrtom, travnikom in hosto v Žalcu št. 15. je pod ugodnimi pogoji

— naprodaj. —

Vse natančnejše se izve pri Jakobu Gajbiču v Dobrišivasi št. 6 (37) 8

Kupim konja

lahkega, ne pod 8 let starega. — Kupim obenem tudi lahek voz, polkrit, ki je bil že v rabi.

(78) 2-1

Dr. Červinka

distriktni zdravnik, Braslovče.

Nova trgovina!

ROBERT DIEHL, CELJE

Graška cesta 43
(„Stadt Graz“)

priporoča slavnemu občinstvu svoje najboljše izdelke, kakor: Najfinejšo slivovko raznih let, najizbornejši tropinovec, kranjski brinovec, vinsko žganje, rum raznih vrst, najboljše kakovosti. —

— Vzorci po zahtevi na razpolago. —

Bogata zaloga najfinejših likerjev ter konjakov.

Nadalje kupujem različne kože kakor: goveje, telečje in ovčje ter vseh divjačin.

NA DEBELO IN DROBNO!

(78) 2-2

NA DEBELO IN DROBNO!